

Qırxıncı Ayənin Gizli Tarixi - İyirmi Bir Nömrə

İkinci Vay — Səkkizinci Hissə — İkinci Yezekel

Jeff Pippenger

2026-08-05

Yezekel, Yəhuda qəbiləsinin Şiri tərəfindən özləri üçün təlim işi yerinə yetirilmiş olanları təmsil edir və Onun əsas təlimi “sətir üstünə sətir”dir.

Onlara dedi: “Budur istirahət; yorğunu onunla rahatlandırın; və budur tərəvət”; amma onlar qulaq asmaq istəmədilər. Lakin Rəbbin sözü onlar üçün əmr üstünə əmr, əmr üstünə əmr; sətir üstünə sətir, sətir üstünə sətir; burada bir az, orada bir az oldu; ta ki gedib arxası üstə yıxılsınlar, qırılsınlar, tora düşsünlər və tutulub aparılsınlar. Yeşaya 28:12, 13.

Hazırda Yəhuda qəbiləsinin Aslanı Hizqiya kitabını açmaqdadır. Bizə bildirilir ki, Hizqiya otuzuncu ildə bir kahindir; “otuz”un kahin kimi onun rəmzi yaşını, yoxsa Yoşyanın Böyük Paskasından başlayan peyğəmbərlik silsiləsindəki otuzuncu ili ifadə etməsi məsələsi açıq qalır. Axır günlərin son kahinliyi yüz qırx dörd minlikdir və qədim hərfi tarixlər axır günlərdəki rəmzi bir tarixi təmsil edir.

Lakin siz Rəbbin kahinləri adlanacaqsınız; insanlar sizə Allahımızın xidmətçiləri deyəcəklər; millətlərin sərvətini yeyəcəksiniz və onların izzəti ilə öyünəcəksiniz. Yeşaya 61:6.

Yezekel axır günlərdə Allahın xalqının rəmzidir — hər bir peyğəmbərlik şəhadətinin müəyyən etdiyi müqəddəs tarixdir. Həmin müqəddəs tarix üçüncü mələyin hərəkətidir; bu hərəkət 1840-cı ildə birinci mələyin hərəkəti ilə xüsusilə təmsil edilmişdi. Birinci mələyin hərəkəti üç mələyin alfa mələyi idi, üçüncüsü isə omeqa mələyidir. Buna görə də Yezekel yüz qırx dörd minin möhürlənməsi zamanında Peterlə uyğunlaşdırılır. Həm Peterin, həm də Yezekelin yerləşdirildiyi simvolik tarix Panium tarixi kimi təqdim olunur.

Kiçik Kitab

Yezekel Vəhy kitabının onuncu fəslində Yəhyanın etdiyi kimi, kiçik kitabı götürür.

Lakin sən, ey bəşər oğlu, sənə dediyimi eşit; o asi ev kimi asi olma: ağzını aç və sənə verdiyimi ye. Mən baxanda, budur, mənə tərəf bir əl uzadıldı; və bax, onun içində bir kitab tumarı var idi; O, onu mənim önümdə açdı; və o, həm içəridən, həm də çöldən yazılmışdı; və onun içində mərsiyələr, fəryad və vay yazılmışdı. Sonra mənə dedi: Ey bəşər oğlu, tapdığını ye; bu tumarı ye və get, İsrail evinə söylə. Beləcə ağzımı açdım, O da o tumarı mənə yedizdirdi. Və mənə dedi: Ey bəşər oğlu, qarnını yedir və içini sənə verdiyim bu tumarla doldur. Mən də onu yedim; və o, ağzımda şirinlikcə bal kimi idi. Yezekel 2:8–10, 3:1–3.

Vəhy kitabının onuncu fəslində Yəhya kiçik kitabı yeyir və bütün bu fəsil 11 avqust 1840-cı ildən 22 oktyabr 1844-cü ilədək Allahın qüdrətinin təzahürünü təmsil edir.

“Üçüncü mələyin ismarıcının elanında birləşən mələk bütün yer üzünü öz izzəti ilə işıqlandırmalıdır. Burada dünya miqyaslı və misli görünməmiş qüdrətə malik bir iş qabaqcadan bildirilir. 1840–44-cü illərin advent hərəkəti Allahın qüdrətinin möhtəşəm təzahürü idi; birinci mələyin ismarıcı dünyadakı hər bir missioner məntəqəsinə çatdırıldı və bəzi ölkələrdə on altıncı əsrin Reformasiyasından bəri hər hansı bir ölkədə şahid olunmuş ən böyük dini maraq müşahidə edildi; lakin bunlar üçüncü mələyin son xəbərdarlığı altında baş verəcək qüdrətli hərəkət tərəfindən geridə qoyulacaqdır.” The Great Controversy, 611.

Yezekel Vəhy kitabının onuncu fəslində Yəhya ilə uyğunlaşdırılmışdır; beləliklə, Peter, Yəhya və Yezekel yüz qırx dörd minin möhürlənməsi zamanı özlərinə ayrılmış yerlərində birlikdə dayanırlar.

1840-dan 1844-ə qədər olan dövr, 27 iyul 1299-da başlayan yüz əlli illik bir müddətlə başlamış zaman peyğəmbərliyinin başladığı dördillik bir dövrü təmsil edir. Həmin “beş ay” başa çatdı və 11 avqust 1840-da yekunlaşan üç yüz doxsan bir il və on beş günlük zaman peyğəmbərliyi ilə birləşdi; o vaxt Allahın qüdrətinin əzəmətli təzahürü 22 oktyabr 1844-ə qədər zahir oldu. Bundan sonra peyğəmbərlik zamanı tətbiqi dayandı.

Və əbədi olaraq yaşayan, göyü və onda olanları, yeri və onda olanları, dənizi və onda olanları yaradanın adı ilə and içdi ki, artıq vaxt olmayacaq. Vəhy 10:6.

Peyğəmbərlik vaxtı peyğəmbərliyin etibarlı tətbiqi kimi 22 oktyabr 1844-cü ildə başa çatdı. Yezekel, Peter və Yəhya hər biri birinci və ikinci mələyin hərəkətinin, habelə üçüncü mələyin hərəkətinin Allahın müdrik bakirələrini təmsil edir.

Görünürlər

Yezekelin ilk “on bir” fəslə birinci fəslin birinci ayəsində bildirildiyi kimi bir sıra “görünürlər” təqdim edir.

Otuzuncu ildə, dördüncü ayda, ayın beşinci günündə belə oldu: mən Kəbar çayı kənarında əsirlər arasında olarkən göylər açıldı və mən Allahın görüntülərini gördüm. Yezekel 1:1.

İlk on bir fəslin “görümləri” əvvəlcə birinci fəsildə Kəbar çayı kənarında verildi; sonra bu, üçüncü fəslin “düzənlik”dəki görünümündə daha da genişləndirildi və daha sonra yenə səkkizinci fəslin Yerusəlimdəki görünümündə davam etdirildi. Kəbar çayı, düzənlik və Yerusəlim olmaqla bu üç məkan, birlikdə bir görünümü təşkil edən üç görünümü təmsil edir; bu da birinci ayənin və ilk “on bir” fəslin “görümləri”dir.

Yubiley

Otuzuncu ili, Yoşiyanın məşhur Pasxası ilə başlamış Yubiley dövrünün otuzuncu ili kimi qəbul etmək və bunun daha sonra 22 oktyabrda başa çatdığını nəzərdə tutmaq, asanlıqla əsaslandırıla bilər; çünki müqəddəs tarixin həmin xüsusi xətti bir-birinin ardınca, sətir-sətir, birdən artıq şahidlə aydın şəkildə təsvir olunmuşdur. Məsələn, Pasxa yaz bayramlarını, kəffarə günü isə payız bayramlarını təmsil edir. Buna görə də Levililər iyirmi üçüncü fəsil Yoşiya ilə başlamış Yubiley dövrü ilə uyğunlaşır. Yoşiya padşahın təmsil etdiyi tarixdən e.ə. 573-cü ilin 22 oktyabrinədək

uzanan tarixlə uyğunlaşan başqa xətlər də vardır. E.ə. 573-cü ilin 22 oktyabrında bir Yubiley ilinin tarixdəki icrası tarixçilər tərəfindən dəstəklənir.

Xronoloqlar ümumiyyətlə Kəffarə Gününü e.ə. 573-cü ilin 22 oktyabrına aid etməkdə tərəddüd etmirlər və Yoşiyanın Böyük Pasxasının e.ə. 622-ci ildə baş verməsi də həmin Müqəddəs Kitab xronoloqları tərəfindən qəbul edilən bir tarixdir. Yaz bayramlarının rəmzi olan Pasxa, Kəffarə Günündə payız bayramlarının rəmzi ilə sona çatan qırx doqquz illik Yubiley dövrünü başlatdı. Qırx doqquz ili təşkil edən yeddi il həftəsi torpağın Şənbətinin rəmzləri idi.

“İstər tarix, istər nəsihət, istərsə də peyğəmbərlik olsun, hər səhifədə Əhdi-Ətiq Müqəddəs Yazıları Allahın Oğlunun izzəti ilə nurlanır. İlahi təyinatı aid olduğu ölçüdə, yəhudiliyin bütün sistemi Müjdənin sıx şəkildə toxunmuş bir peyğəmbərliyi idi. Məsihə dair “bütün peyğəmbərlər şahadət edirlər.” Həvarilərin işləri 10:43. Adəmə verilən vəddən başlayaraq, patriarxlar silsiləsi və şəriət nizamı boyunca, göylərin möhtəşəm nuru Xilaskarın izlərini aydın göstərirdi. Görücülər Beytlehem Ulduzunu, gələcək Şilonu gördülər; gələcək hadisələr sirli bir keçid halında onların önündən axıb keçirdi. Hər qurbanda Məsihin ölümü göstərilirdi. Hər buxur buludunda Onun salehliyi yüksəlirdi. Hər yubiley şeypurunda Onun adı səslənirdi. Müqəddəslər Müqəddəsinin heyrat doğuran sirrində Onun izzəti məskən salmışdı.” The Desire of Ages, 211.

On yeddi

Sidqiya, e.ə. 573-cü ildən on dörd il əvvəl Yerusəlim süqut edəndə Babilə aparılmışdı. Yəhudi tarixçiləri 622-ci ildə Yoşiyadan 573-cü il 22 oktyabra qədər olan Yubiley dövrünü 17-ci Yubiley silsiləsi kimi müəyyən edirlər. Rafiya döyüşündən Panium döyüşünədək olan müddət on yeddi il idi. Rafiya döyüşündə qalib gələn Ptolemey cənub hökmdarı kimi on yeddi il hökm sürdü. Milan Fərmanından Konstantinin öz imperiyasını 330-cu ildə bölməsinədək on yeddi il keçdi. On yeddinci Yubiley silsiləsində Yerusəlim Navuxodonosor tərəfindən dağıdıldı.

Çünki İsrail övladları çox günlər padşahsız, başçısız, qurbansız, bütsüz, efodsuz və terafimsiz qalacaqlar; sonra isə İsrail övladları qayıdıb Öz Allahları Rəbbi və padşahları Davudu axtaracaqlar; axır günlərdə Rəbbdən və Onun xeyirxahlığından qorxacaqlar. Hoşea 3:4, 5.

Hoşeya, birbaşa Sidqiyanın əsarəti ilə bağlı olan bir mövzuya toxunur, baxmayaraq ki, bu, eyni zamanda e.ə. 723-cü ildə şimal səltənəti üçün əsarətin başlanğıcını da təmsil edir. Hoşeyanın bu keçidinin Yezekelin şahidliyi ilə bağlı olmasının səbəbi, İsrailin bir insan padşahında israr etdiyi zaman Allahı rədd etməsi ilə əlaqədardır. İlahi Padşah əvəzinə bir insan padşahın hökmranlığı altında olmaq arzusu, Levililər 26-da “yeddi dəfə” hökmündə “qüdrətinizin qüruru” kimi təsvir olunur.

Əgər bütün bunlara baxmayaraq yenə də Mənə qulaq asmasanız, onda günahlarınıza görə sizi yeddi qat artıq cəzalandıracağam. Və qüdrətinizin təkəbbürünü qıracağam; göyünüzü dəmir, yerinizi isə mis kimi edəcəyəm. Levililər 26:18, 19.

“Sizin qüdrətinizin təkəbbürü” İsrailin dünya kimi olmaq və öz padşahına sahib olmaq arzusunu təmsil edir. Şimal padşahlığından padşahın e.ə. 723-cü ildə götürülməsi və sonra cənub

padşahlığının padşahı Sidqiyanın e.ə. 586-cı ildə əsarətə aparılması qədim İsrailin “təkəbbürü”nün qırılmasını təmsil edir; təkəbbür isə süqutdan əvvəl gəlir. Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində bir “qüdrət” padşah və ya padşahlıqdır, və İsrailin insan padşah əldə etməkdəki təkəbbürü teokratiyanın və İlahi Padşahın rədd edilməsini göstərir.

Və belə oldu ki, Şamuel qocalanda oğullarını İsrail üzərində hakim təyin etdi. İlk oğlunun adı Yoel, ikinci oğlunun adı isə Aviya idi; onlar Beer-Şevada hakimlik edirdilər. Lakin onun oğulları onun yolları ilə getmədilər, tamah ardınca sapdılar, rüşvət aldılar və ədaləti təhrif etdilər. O zaman İsrailin bütün ağsaqqalları bir yerə toplaşdı Ramaya, Şamuelin yanına gəldilər və ona dedilər: “Bax, sən qocalmışan, oğulların da sənənin yollarınıla getmirlər; indi isə bütün millətlərdə olduğu kimi, bizə hökm etsin deyərək üzərimizə bir padşah təyin et.” Amma “Bizə hökm etsin deyərək bizə bir padşah ver” dedikləri zaman bu söz Şamuelin xoşuna gəlmədi. Şamuel Rəbbə dua etdi. Rəbb isə Şamuelə dedi: “Sənə söylədikləri hər şeydə xalqın səsinə qulaq as; çünki onlar səni rədd etməyiblər, Məni rədd ediblər ki, onların üzərində padşahlıq etməyim. Onları Misirdən çıxardığım gündən bu günədək etdikləri bütün əməllərə görə, necə ki Məni tərk edib başqa allahlara qulluq etdilər, sənə də eləcə davranırlar. İndi isə onların səsinə qulaq as; ancaq onlara ciddi surətdə xəbərdarlıq et və üzərlərində padşahlıq edəcək padşahın qayda-qanununu onlara bildir.” 1 Şamuel 8:1–9.

Qeyd edilməlidir ki, həmin anda İsrail yalnız Allahı öz padşahı kimi deyil, həm də Şamuelin təmsil etdiyi Peyğəmbərlik Ruhunu rədd etdi; çünki belə deyilir: “onlar məni tərk edib başqa allahlara qulluq etdilər; sənə də elə belə edirlər.”

“Şeytan saxtanı durmadan irəli sürür ki, insanları həqiqətdən uzaqlaşdırsın. Şeytanın ən son aldatması Allahın Ruhunun şəhadətini təsirsiz hala gətirmək olacaq. ‘Vəhy olmayan yerdə xalq məhv olar’ (Süleymanın Məsəlləri 29:18). Şeytan məharətlə, müxtəlif yollarla və müxtəlif vasitələrlə işləyəcək ki, Allahın qalığı xalqının həqiqi şəhadətə olan etimadını sarsıtsın.”

“Şəhadətlərə qarşı şeytani mahiyyət daşıyan bir nifrət alovlandırılacaq. Şeytanın fəaliyyəti kilsələrin onlara olan imanını sarsıtmaq olacaq, çünki səbəb budur: əgər Allahın Ruhunun xəbərdarlıqlarına, məzəmmətlərinə və nəsihətlərinə qulaq asılırsa, Şeytan öz aldadışlarını gətirmək və canları öz azgınlıqları ilə bağlamaq üçün belə aydın bir yol tapa bilməz.” Selected Messages, book 1, 48.

Qədim İsrail teokratiyası üçün son aldanış təkcə Allahın deyil, həm də Peyğəmbərlik Ruhunun rədd edilməsi idi. E.ə. 1097-ci ildə baş vermiş həmin rədd 1863-cü ildəki Laodikiyaçı Yeddinci Gün Adventizminin son aldanışını təmsil edir. Levililər iyirmi altıdakı “yeddi vaxt” Allahın Kəlamıdır və Peyğəmbərlik Ruhu “yeddi vaxt” barədə bildirir ki, o, “dəyişdirilməməlidir.”

“Mən gördüm ki, 1843-cü il cədvəli Rəbbin əli ilə yönəldilmişdi və ona dəyişiklik edilməməlidir; rəqəmlər Onun istədiyi kimi idi; Onun əli onların bəzilərində olan bir xətanın üzərində idi və onu gizlədirdi, belə ki, Onun əli çəkilənədək heç kəs onu görə bilmədi.” Early Writings, 74.

Peyğəmbərlik Ruhu açıq-aşkar “yeddi vaxt”ı təsdiq etmişdi və onun bu təsdiqi, “yeddi vaxt”ın mərkəzi sütun və yuxarı sağ küncünü təşkil etdiyi cədvəldəki rəqəmlərin dəyişdirilməməsi barədə

bir xəbərdarlıq idi. 1863-cü ildə Uriah Smith-in saxta cədvəli ilə, qədim İsrailin Allahı rədd etməsində təcəssüm olunan əsas həqiqətlərin tədricən rədd edilməsi baş verdi və Peyğəmbərlik Ruhu 1863-cü il üsyanını müəyyən etdi. 1863-cü il üsyanının tarixi, Yezeke kitabında irəli sürülən peyğəmbərlik xəttinə uyğun gəlir. Tarixin həmin xəttində nəticə Yerusəlimin məhvi idi ki, bu da bazar günü qanununu təcəssüm etdirirdi. 1863-cü ildən tezliklə gələcək bazar günü qanununa qədər olan dövr, e.ə. 1097-ci ildə padşah Şaulun tarixindən e.ə. 586-cı ildə Sidqiyyaya qədər olan tarixlə təcəssüm olunmuşdu.

Sidqiya eramızdan əvvəl 573-cü ilin Yubileyindən on dörd il əvvəl Babilə əsir aparıldı. On yeddinci Yubiley dövrü eramızdan əvvəl 622-ci ildə başladı və otuzuncu ildə Hizqiyal eramızdan əvvəl 591-ci ildə kahin olaraq təqdim edilir; sonra, beş il keçdikdən sonra, Yerusəlim eramızdan əvvəl 586-cı ildə məhv edildi. O, miladdan sonra 70-ci ildə Titus tərəfindən ikinci dəfə məhv edildiyi ilin eyni günündə məhv edildi. Hizqiyalın birinci fəslinin birinci ayəsi Yerusəlimin məhv edilməsindən beş il əvvəl və qırxıncı fəlin məbəd görüntüsündən on doqquz il əvvələ aiddir.

Əsirliyimizin iyirmi beşinci ilində, ilin əvvəlində, ayın onuncu günündə, şəhərin vurulmasından on dördüncü il sonra, məhz həmin gün Rəbbin əli mənim üzərimdə idi və O məni oraya apardı. Yezeke 40:1.

Torpağın Şənbəti əhdinə itaətsizlik etdiklərinə görə, Allah bildirdi ki, torpağın Şənbəti olan yeddinci ilə itaətsizliyin lənəti “yeddi qat” olacaq. “Vaxt” bir ildir və “il” üç yüz altmış gündür; yeddi dəfə üç yüz altmış isə iki min beş yüz iyirmi ildir. Millerçilər bəlkə də “iki min beş yüz iyirmi” ifadəsini işlətməmişdilər, lakin onların hər iki müqəddəs cədvəli iki min beş yüz iyirmi ili rəqəmsal şəkildə göstərirdi.

İsrailin şimal padşahlığına da, Yəhudaanın cənub padşahlığına da “yeddi dəfə” lənətinin elan olunması, William Millerin ilk, yaxud demək olar ki, “təməlqoyucu”, hətta “alfa” anlayışı idi. 1863-cü ildə Laodikeya vəziyyətində olan Yeddinci Gün Adventist Kilsəsi Millerin kəşflərinin təməl anlayışını rədd etdi; elə “kəşflər” ki, Millerçi hərəkətin bütün təməlini təmsil edirdi. İlham birbaşa xəbərdar etmişdi ki, bu baş verə bilər; və bu, doğrudan da baş verdi, həm də çoxdan baş verdi.

Babil əsarətindən sonra yenidən tikilən məbədin təməli birinci fərmanın tarixində, ikinci fərmandan əvvəl tamamlandı. Məbəd ikinci fərmanın tarixində tamamilə tikildi. Üçüncü fərmanda hərfi qədim İsrailə milli suverenlik bərpa olundu. Uilyam Miller 1798-ci ildə gələn və 11 avqust 1840-cı ildə qüvvətləndirilən birinci mələyi təmsil edirdi. İkinci mələk təməllər qoyulduqdan sonra gəldi; bunu 1842-ci ilin mayında nəşr olunmuş 1843 cədvəli təmsil edirdi. 1844-cü ilin ilk məyusluğunda, 1844-cü ilin alfa məyusluğunda, ikinci mələk, eləcə də bakirələr məsəlindəki gecikmə vaxtı gəldi və ikinci mələyin xəbəri Exeter düşərgə toplantısında qüvvətləndiriləndə məbəd tamamlandı. Sonra 1844-cü ilin böyük, yaxud omeqa məyusluğunda, Əhdin Elçisi Öz məbədinə qəfil gəldi; bu, üçüncü fərmanla başlayan və üçüncü mələyin gəlişi ilə sona çatan iki min üç yüz ilin yerinə yetməsində baş verdi.

Yoşiya “Allahın təməli” deməkdir. İstər padşah Yoşiya olsun, istərsə də Yoşiya Liç; hər ikisi həm birinci fərmanın tarixində göstərildiyi kimi, həm də Levililər 23-cü fəslin ilk iyirmi iki ayəsində

təqdim olunan yaz bayramlarının təmsil etdiyi kimi, təməllərin rəmzləridir. Təməllər, yaz bayramları və birinci fərman — bunların hamısı 1840-cı ilin və birinci mələyin səlahiyyətləndirilməsinin rəmzləridir. Hizqiyal kitabının qırxıncı fəslinin birinci ayəsində göstərilən e.ə. 573-cü ilin 22 oktyabrı, 1844-cü ilin 22 oktyabrının və ölülərin mühakiməsinin açılışının rəmzidir; həmçinin 11 sentyabr 2001-ci ilin, dirilərin mühakiməsinin açılışındakı rəmzidir. Bu məqalələri izləyən hər kəs mənim tətbiq etdiyim uyğunlaşdırmaları bilməlidir.

Yezekel öz yazılarında təsvir olunan peyğəmbərlik tarixinin daxilində bir simvoldur. Səkkizinci fəslin sonunda iyirmi beş adam günəşə səcdə etdikdə, Yezekel orada idi. O, həmçinin növbəti fəsilərdə də orada idi; belə ki, Ellen White-ın Yeddinci Gün Adventist kilsəsi kimi müəyyən etdiyi Yerusəlimin üzərinə “ardınca qırğının gəldiyi möhürlənmə” gətirilir. İlk on bir fəsildə Yezekel göstərişlərini almaq üçün səmavi məbədə gətirilir; necə ki, 1844-cü ildə Millerçilər buna çağırılmışdılar və necə ki, bu hərəkət da indi buna çağırılır.

Beləcə, Hizqiyal sizin üçün bir əlamətdir: onun etdiyi hər şeyə görə siz də edəcəksiniz; və bu baş verdikdə biləcəksiniz ki, Mən Xudavənd Rəbbəm. Hizqiyal 24:24.

Bu Baş Verdikdə

Axır günlərdə Ezekiəlin təsvir etdiyi şeylərin Allahın xalqı arasında təkrarlandığı nöqtəyə çatdığımız zaman, biz Ezekiəlin əlamətinə çatmış oluruq. Siz bildiyiniz zaman ki, Ezekiəl yüz qırx dörd mini təmsil edir və bunu elə bir iman və anlayış səviyyəsində bilirsiniz ki, bu bilik təqdis olunmuş gözləntiyə malikdir: Ezekiəlin öz yazılarında təsvir etdiyi hər şey axır günlərdə yüz qırx dörd minlə bağlı müqəddəs bir hadisələr ardıcılığını tipoloji olaraq göstərir—bunu bildiyiniz zaman, onda “siz biləcəksiniz” ki, “Rəbb” “Allahdır.”

Bu düşüncələri növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.